SUOMEN TEATTERIT
FINLANDS TEATRAR

Kulttuuripoliittisesta selonteosta esittävän taiteen näkökulmasta ja vuoden 2025 leikkausten vaikutukset

Maaliskuu 2025

SUOMEN TEATTERIT RY

Esittävän taiteen ammattikentän edunvalvonta- ja työnantajajärjestö, perustettu 1922.

Jäseninä 73 teatteria, tanssiteatteria ja sirkustoimijaa Helsingistä Rovaniemelle.

Valtaosa jäsenistä esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän (VOS) piirissä, osa Taiteen edistämiskeskuksen toiminta-avustusten saajia (ns. vapaa kenttä ja alustatoimijat).

SUOMEN TEATTERIT
FINLANDS TEATRAR

SUOMI ON TEATTERIMAA

TAIDETTA JA KULTTUURIA KANSALLE

VETO- JA PITOVOIMAA ALUEILLE:
80 % yleisöstä käyttää rahaa myös muihin palveluihin

TYÖPAIKKOJA TEKIJÖILLE:
Yli 60 % kuluista henkilöstömenoja

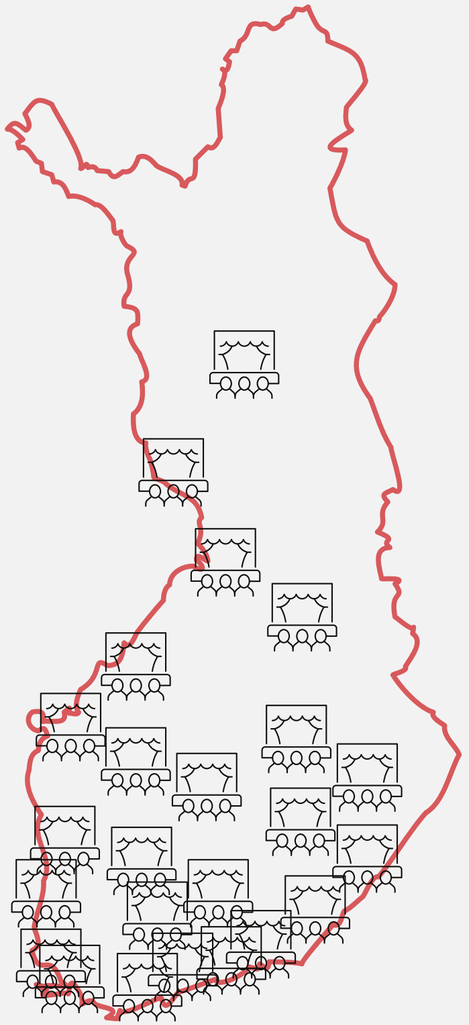

3-4 MILJ. KATSOJAA VUOSITTAIN:
90 milj. € lipputuloja

TULOT VALTIOLTA, KUNNILTA JA YLEISÖLTÄ

AMMATTILAISET MAHDOLLISTAVAT MYÖS HARRASTAJATEATTERIT

SUOMEN TEATTERIT
FINLANDS TEATRAR

TEATTERI
TANSSI
SIRKUS
OOPPERA

ESITTÄVÄN TAITEEN VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄ = VOS-TEATTERIT

TAITEEN EDISTÄMISKESKUKSEN TOIMINTA-AVUSTUKSET = VAPAAN KENTÄN RYHMÄT JA ALUSTATOIMIJAT

KANSALLISET TAIDELAITOKSET = SUOMEN KANSALLISTEATTERI JA SUOMEN KANSALLISOOPPERA JA -BALETTI

TULOT JA MENOT

Teattereiden ja tanssi- ja sirkustoimijoiden tulot ja menot vaihtelevat riippuen toimijan koosta ja toimintamuodosta. Perusperiaatteet ovat kuitenkin kaikilla samat.

SUOMEN TEATTERIT
FINLANDS TEATRAR

RAHOITUKSEN KOLMIJALKA

Esittävän taiteen toimijoiden tulot muodostuvat pääosin lipputuloista (1/3), valtion tuesta (1/3) ja kunnan tuesta (1/3). Tulojen suhde vaihtelee toimijoittain ja osalla lipputulot ovat jopa 60 %.

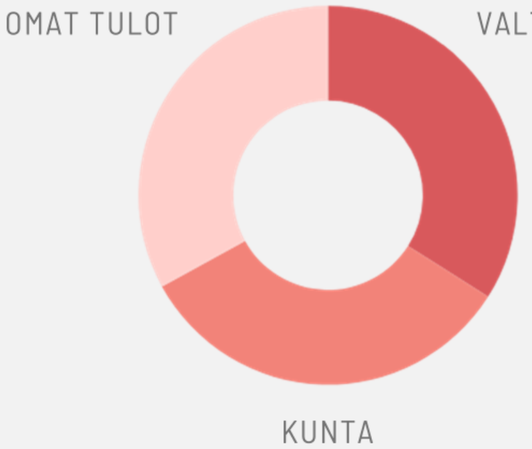

OMA TULONHANKINTA

Lipputulot ovat teattereiden pääasiallinen oma tulonlähde, lisäksi tuloja mm. ulosvuokrauksesta, ravintolatoiminnasta ja muusta palvelumyynnistä.

HENKILÖSTÖMENOT SUURIMMAT

Esittävän taiteen ala on työvoimaintensiivinen ala. Kaikilla toimijoilla henkilöstökulut ovat yli 60 % kaikista menoista.

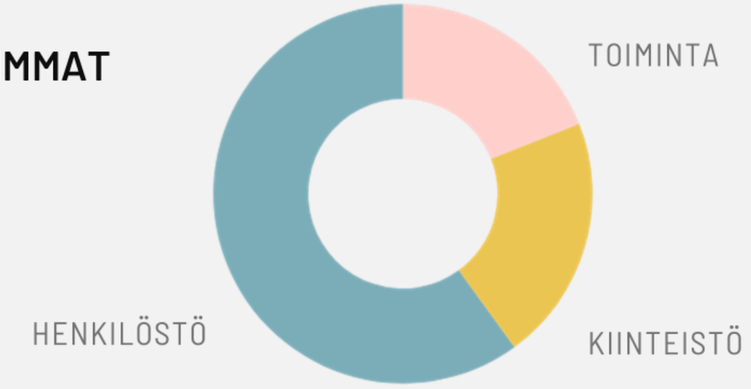

KIINTEISTÖISTÄ VAIKEA SÄÄSTÄÄ

Monet teatterit toimivat kaupungin tai yksityisen omistajan tiloissa, jolloin tilakustannuksiin on lähes mahdotonta vaikuttaa.

Esittävän taiteen katsojat 2019–2023

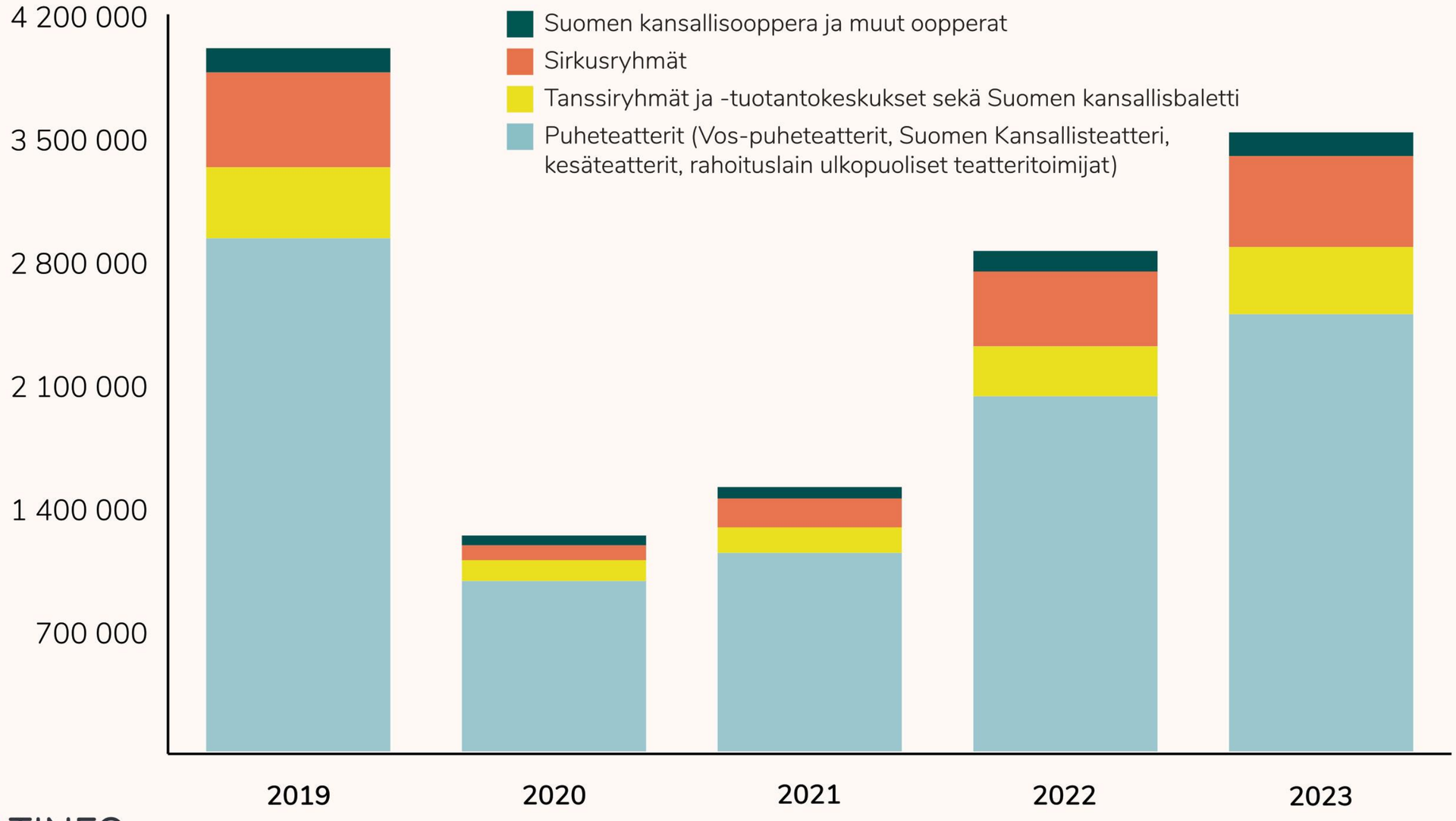

TINFO

PAINE TALOUTEEN MONESTA SUUNNASTA

VALTIONRAHOITUKSEN LEIKKAUKSET 2025-2026

ALV-KANTOJEN KOROTUKSET

KUSTANNUSTEN NOUSUN VAIKUTUKSET

KUNTARAHOITUKSEN TULEVAISUUS

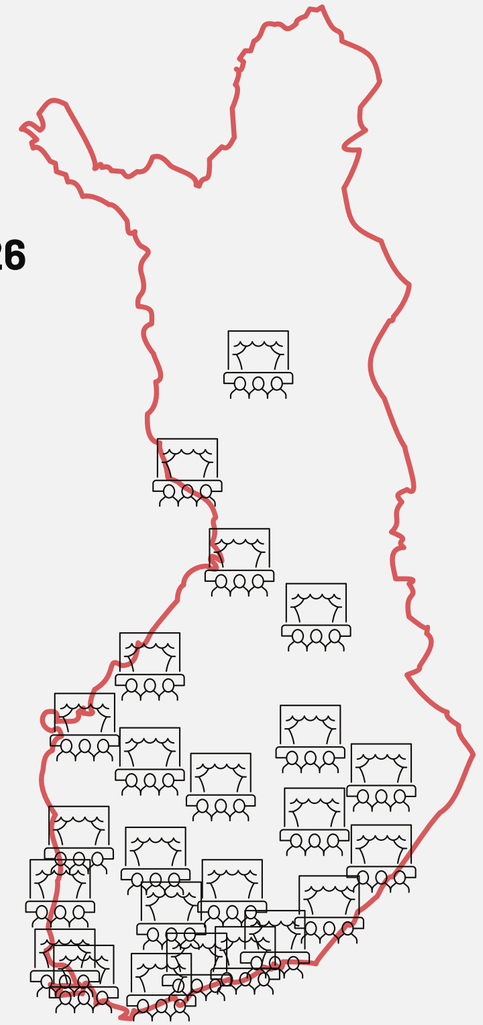

KRIISEIHIN VARAUTUMINEN JA REAGOINTI

TOIMINNAN KEHITTÄMISEN TARPEET

LEIKKAUKSET RAHOITUKSEEN 2025

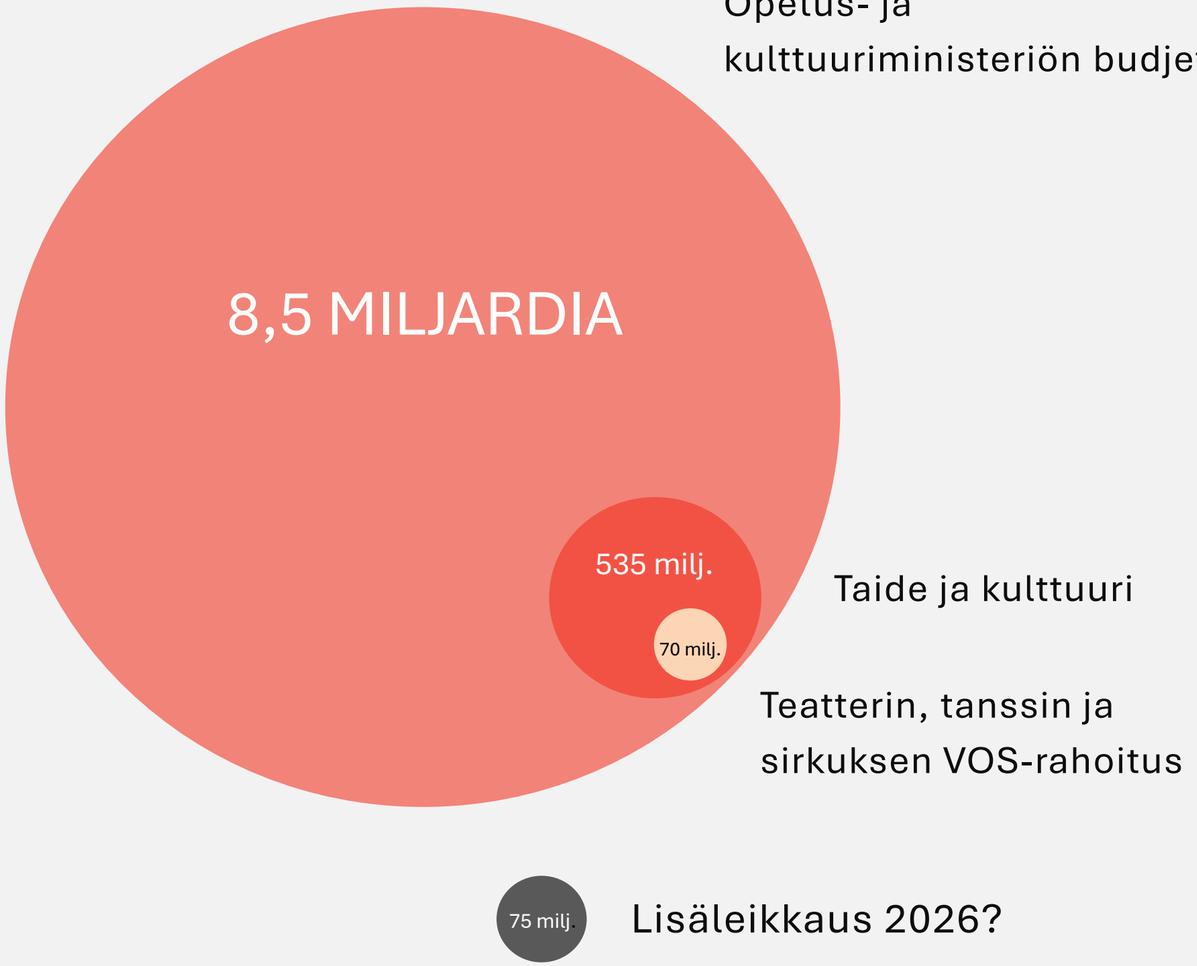

Opetus- ja kulttuuriministeriön budjetti

Taide ja kulttuuri

Teatterin, tanssin ja sirkuksen VOS-rahoitus

Lisäleikkaus 2026?

Vuonna 2025 OKM:n **– 50 milj. €** leikkauksista **-17,4 milj. €** kohdistuu taiteen ja kulttuurin rahoitukseen.

Esittävän taiteen valtionosuusrahoitukseen (VOS) kohdistuva leikkaus on **-7,9 milj. €**, jonka lisäksi rahoitukseen vaikuttavat kustannuspohjan muutokset ja indeksikorotus.

Teatterin, tanssin ja sirkuksen VOS-rahoitus on vuonna 2025 yhteensä **-4,5 milj. €** vähemmän, joka on noin -6 %.

Lisäksi Taiteen edistämiskeskuksen jakama rahoitus esittävälle taiteelle väheni.

Vuodelle 2026 suunniteltu -75 milj. € leikkaus tulee jakaa tasaisemmin koko ministeriön budjettiin.

LEIKKAUKSET TEATTEREIDEN RAHOITUKSEEN 2025

Keski-Uudenmaan Teatteri	-17,22 %
Suomen Komediateatteri	-11,98 %
Ryhmäteatteri	-11,64 %
Kom-Teatteri	-11,58 %
Q-teatteri	-11,23 %
Kouvolan teatteri	-11,00 %
Rauman kaupunginteatteri	-10,83 %
Mikkelin teatteri	-10,76 %
Hämeenlinnan kaupunginteatteri	-10,71 %
Lappeenrannan kaup.teatteri	-10,66 %
Kokkolan kaupunginteatteri	-10,58 %
Tampereen Komediateatteri	-10,35 %
Savonlinnan teatteri	-10,32 %
Varkauden teatteri	-10,32 %
Kuopion kaupunginteatteri	-10,25 %
Riihimäen teatteri	-9,92 %
Kemin Teatteri	-9,84 %
Porin teatteri	-9,42 %
Seinäjoen kaupunginteatteri	-9,42 %
Jyväskylän kaup.teatteri	-9,19 %
Teatteri Imatra	-9,19 %
Vaasan kaupunginteatteri	-8,97 %
Musiikkiteatteri Kapsäkki	-8,91 %
Teatteri Jurkka	-8,69 %
Teatteri Vantaa	-8,31 %
Kotkan kaupunginteatteri	-7,54 %

VOS-teattereiden leikkaukset jakautuvat vuonna 2025 epätasaisesti. Leikkauksia ei ole tehty ns. juustohöylällä.

Kaikkien rahoitus vähenee vähintään **–2,2 %,** mutta monien rahoitus yli **–10 %** vuoden 2024 tasosta.

Leikkaukset osuvat erityisesti maakuntateattereihin sekä helsinkiläisiin puheteattereihin. Monet teatterit ovat joutuneet aloittamaan muutosneuvotteluita.

Lastenteatteritoimijat, tanssi- ja sirkustoimijat ja kiertueteatterit on suojattu suuremmilta leikkauksilta.

Alalla suuri huoli siitä, mitä **vuoden 2026 leikkaukset** tarkoittavat: kuinka paljon kulttuurista leikataan, miten leikkaukset jakautuvat ja millä perusteilla?

”Mitä seuraavista toimista olette joutuneet tekemään leikkausten takia?”

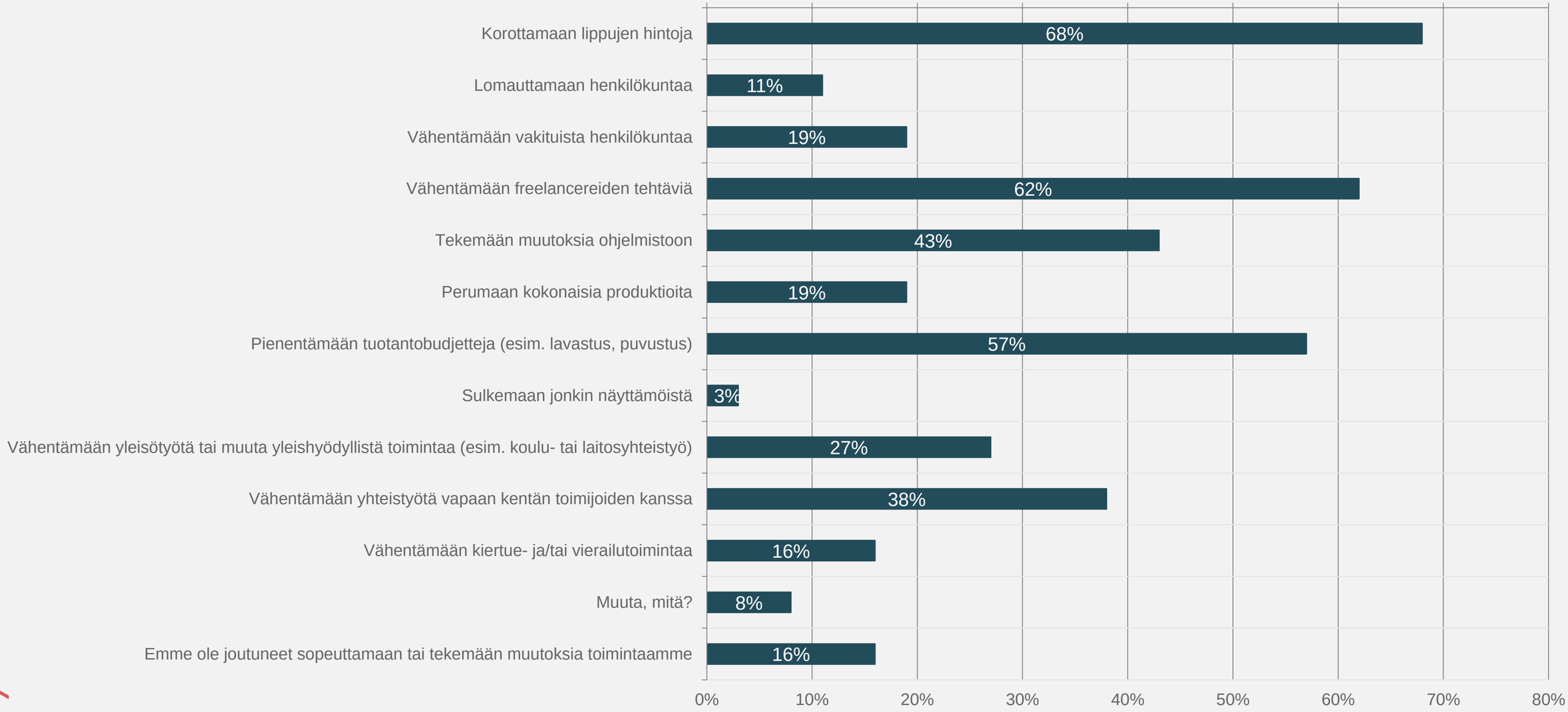

”Mitä seuraavista toimista suunnittelette mahdollisesti tekevänne leikkausten takia?”

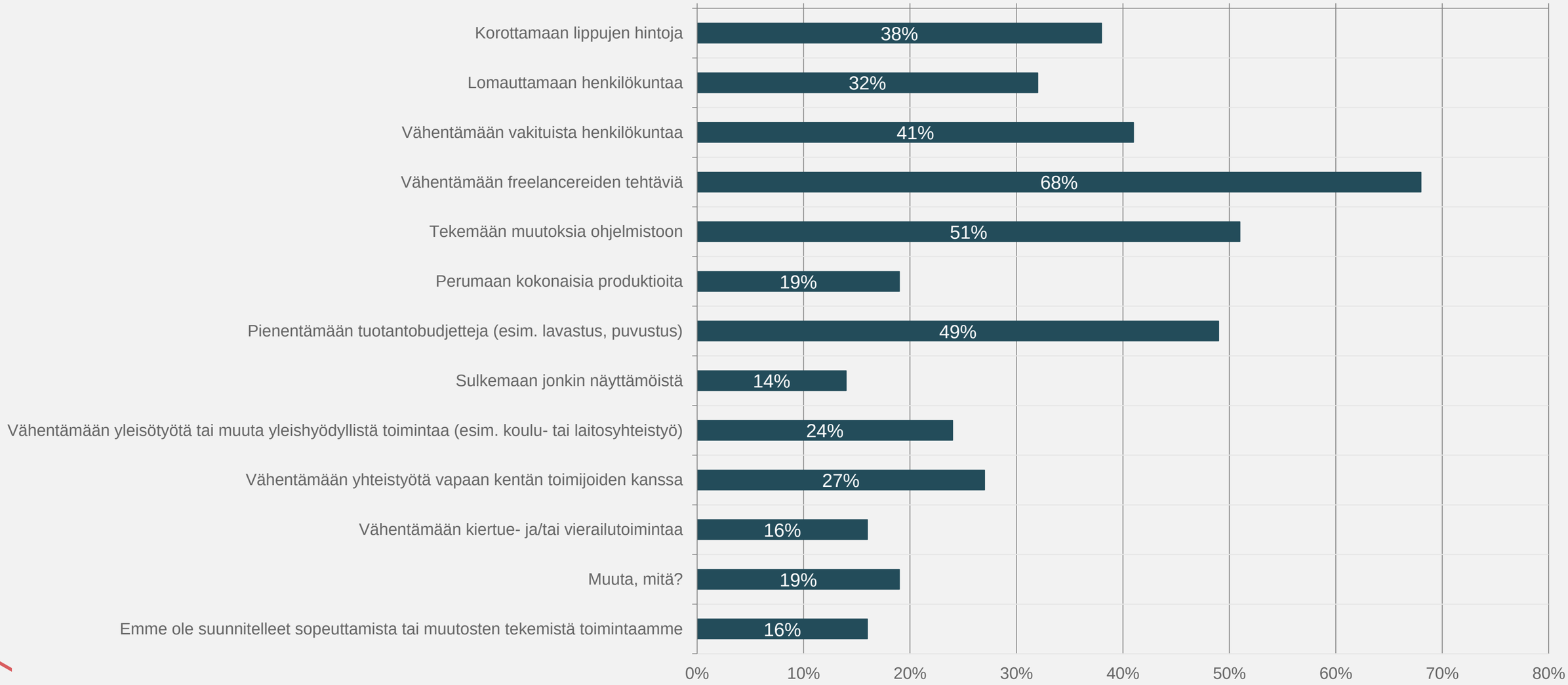

LEIKKAUSTEN VÄLITTÖMIÄ VAIKUTUKSIA 2025

”Koko henkilöstön lomautus kuukaudeksi. Viiden htv:n vähennys irtisanomisin. Säästäminen kaikista yleiskuluista (it-kulut, koulutus, työhyvinvointi, matkat). Monia vierailijoita edellyttänyt produktio lykättiin määräämättömään tulevaisuuteen.”

”Tälle vuodelle karsitaan systemaattisesti kaikkia kustannuksia. Nämä karsinnat kohdistuvat tuotantojen budjetteihin yhtälailla kuin kaikkiin muihinkin hankintoihin. Ylityöt karsitaan minimiin ja tuntipalkkaisen henkilökunnan käyttöä vähennetään.”

”Yhteistyöproduktio x 2 peruttiin tältä vuodelta ja yksi vuodelta 2026. Henkilökuntaa lomautetaan porrastetusti ensi syyskuuhun saakka n. 1 kk/vakituinen työntekijä. Produktioiden perumisen myötä emme palkkaa lisää taiteilijoita.”

”Suunnittelemme 2-4 vk lomautuksia vuodelle 2025 koko henkilökunnalle. Emme pysty palkkaamaan kaikkiin tarvittaviin tehtäviin, esim. eläköitymisen myötä avautuviin työnkuviin tai produktioihin henkilökuntaa, työt kasautuvat olemassa olevalle henkilökunnalle ja kuormittavat ja / tai laatu heikkenee. Pitkään odotettu katsomoremontti viivästyy tai peruuntuu kokonaan.”

LEIKKAUSTEN VAIKUTUKSET LÄHIVUOSINA

JOIDENKIN TEATTEREIDEN TOIMINTA LOPPUU KOKONAAN

TYÖTTÖMYYS LISÄÄNTYY

LIPPUJEN HINNAT NOUSEVAT

YLEISHYÖDYLLINEN TOIMINTA LOPPUU

TAITEEN SISÄLTÖ MUUTTUU

LASTENTEATTERI VÄHENEE

VAIKUTUKSET ALUETALOUTEEN

KATVEALUEITA ILMAN AMMATTITEATTERIA

KANSAINVÄLINEN VIENTI JA YHTEISTYÖ LOPPUU

KULTTUURIPOLIITTINEN SELONTEKO

- Selonteon **visio on kannatettava** ja kulttuurin arvoketju on kattavasti kuvattu.
- Selonteossa on runsaasti hyviä tavoitteita, mutta tärkeää on päästä **konkretian tasolle**: millaisilla toimenpiteillä tavoitteet saavutetaan, miten varmistetaan kasvu ja kukoistus 2040-luvulla?
- Hallituskauden aikaiset **sopeutustoimet ovat ristiriidassa** selonteon pitkän aikavälin tavoitteiden kanssa: sekä julkisen tuen leikkaukset että alv-korotus heikentävät kasvua.
- **Yksityisen rahoituksen vahvistamisessa on paljon potentiaalia**, mutta se ei voi toteutua teatterialalla ilman riittävää ja pitkäjänteistä julkista rahoitusta.
- **Tuki-instrumentteja ja kannustimia** tarvitaan sekä yleishyödyllisille taidelaitoksille että luovien alojen yritystoimijoille.

TOIMENPITEET TULEVAISUUTEEN

- **Lasten ja nuorten osallistumisesta huolehtiminen:**
  Esimerkiksi *Taidetestaajien* vakinaistaminen, oppilaitosten positiivisen erityiskohtelun rahoitukseen korvamerkintä kulttuurille, lastenkulttuurin erilaiset tuet.

- **Rakenteiden perusrahoituksesta huolehtiminen:**
  Taidelaitosten VOS-rahoituksen turvaaminen tulevaisuudessa, alueellinen saatavuus ja saavutettavuus, toiminnan kehittäminen mahdotonta ilman riittävää perusrahoitusta.

- **Yksityisen rahoituksen vahvistamisen muut keinot:**
  Kulttuurituotteiden alv-kannan laskeminen mahdollisimman pian, virikesetelien verovapaan tason nostaminen, sponsoroinnin kehittäminen.

- **Vuoden 2026 opetus- ja kulttuuriministeriön leikkausten kohdennus:**
  Edelleen epäselvää, miten –75 miljoonan euron sopeutus jaetaan ministeriön sisällä, jossa kokonaisbudjetti on n. 8,5 miljardia euroa, mutta kulttuurin osuus siitä vain n. 0,5 miljardia.

KIITOS

Kaisa Paavolainen
Suomen Teatterit ry - Finlands Teatrar rf
kaisa.paavolainen@suomenteatterit.fi
p. 040-5180698

www.suomenteatterit.fi

SUOMEN TEATTERIT
FINLANDS TEATRAR